

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
В. о. завідувача кафедри

Оксана МОКЛЯК
(протокол 01 вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
спеціальність 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
галузь знань 03 Гуманітарні науки
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
факультет обліку та фінансів

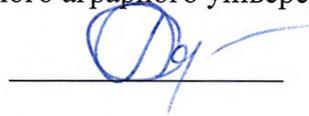
Полтава
2025–2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи комунікативної лінгвістики» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Мова викладання державна.

Розробник: Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету.

01 вересня 2025 року

Наталія СИЗОНЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

«01» вересня 20 25 року Оксана МОКЛЯК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Філологія»

протокол 01 вересня 2025 р. № 1.

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Олена САВЕНКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів	4	
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	4 (035ФІЛОЛ_бд_2022)	4 (035ФІЛОЛ_бз_2022)
Семестр	7	7
Лекції (годин)	16	6
Практичні (годин)	24	16
Самостійна робота (годин)	80	58
серед них індивідуальне завдання (контрольна робота), годин		40
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

сформувати уявлення про теорію мовної комунікації як науку нового типу, що має міждисциплінарний характер; навчити аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення, використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування; сформувати практичні навички ефективної комунікації державною мовою, володіння комунікативною компетенцією.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності під час вивчення ОК «Практичний курс першої іноземної мови (англійська)», «Практичний курс другої іноземної мови (німецька)», «Сучасні українська літературна мова».

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- фахові:

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови (англійську та німецьку), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

5. Програмні результати навчання/результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами (перша – англійська, друга – німецька) усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 14. Використовувати державну та іноземні мови (перша – англійська, друга – німецька) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами (перша – англійська, друга – німецька) усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	Знати основні елементи комунікації, прагматичні аспекти комунікації, ознаки і чинники ефективної комунікації
	Розуміти механізми та процеси мовленнєвої діяльності
	Застосовувати нормативний варіант державної мови в ситуаціях міжкультурної комунікації, урахувавши прояви етноспецифіки комунікативної поведінки учасників комунікації
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	Розуміти принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою, урахувавши особливості міжкультурної комунікації.
	Володіти навичками культури мовної комунікації, дотримуючись правил і конвенцій спілкування
	Застосовувати комунікативні стратегії і тактики в різних типах дискурсу державною мовою, урахувавши особливості міжкультурної комунікації.
ПРН 14. Використовувати державну та іноземні мови (перша – англійська, друга – німецька) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	Знати сутність і структуру мовленнєвого акту, дискурсу, типологію мовленнєвих актів та мовленнєвих жанрів
	Застосовувати комунікативні стратегії і тактики в різних типах дискурсу
	Застосовувати нормативний варіант державної мови в різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	Знати методи дослідження мовної комунікації, закони комунікації, невербальні засоби комунікації
	Розрізняти мотиви і цілі комунікації, механізми мовленнєвого впливу, ефективну та неуспішну комунікації
	Володіти культурою мовлення та слухання, інтерпретації фактів мовлення
	Застосовувати комунікативні стратегії і тактики в різних типах дискурсу для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання

6. Методи навчання і викладання

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль), інтерактивні методи (метод мозкового штурму, кейс-метод, проєктний метод), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, інтерактивних мап), методи усного та письмового контролю (квіз, навчальні завдання), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Мовна комунікація: природа, структура і типологія

Теорія мовної комунікації як наука. Теорія комунікації як методологічна основа для вивчення мовної комунікації. Теорія мовної комунікації в системі мовознавчих наук. Методи дослідження мовної комунікації.

Комунікація і спілкування. Моделі комунікації. Основні елементи процесу комунікації. Мотиви, цілі та функції комунікації. Типологія комунікації за різними критеріями.

Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність

Сутність мови, мовлення, мовленнєвої діяльності. Типи і види мовлення як діяльності. Механізми та процеси мовленнєвої діяльності. Прагматичні аспекти комунікації. Гендерні аспекти комунікації.

Тема 3. Організація мовного коду в комунікації. Культура мовної комунікації

Сутність і структура мовленнєвого акту. Основні параметри мовленнєвих актів. Типологія мовленнєвих актів. Дискурс і його організація. Мовленнєві жанри й дискурси. Особливості інтернет-комунікації.

Культура мовлення та мовленнєва культура. Мовні норми. Комунікативні якості мовлення. Акустичні параметри мовлення. Культура слухання.

Тема 4. Регулятиви мовної комунікації

Комунікативний кодекс і його складники. Основні принципи спілкування та максими їх утілення. Правила спілкування. Конвенції спілкування. Мовленнєвий етикет.

Тема 5. Невербальні засоби комунікації

Фонація. Кінесика. Жести у системі невербальних засобів комунікації. Види жестів. Ритмічні жести. Емоційні жести. Жести-знаки. Вказівні жести. Образотворчі жести. Жести-символи. Інші невербальні засоби комунікації. Невербальні особливості міжкультурної комунікації. Невербальна інтернет-комунікація.

Тема 6. Ознаки і чинники ефективної і неуспішної мовної комунікації

Ефективна мовна комунікація. Комунікативна компетенція. Комунікативні закони. Механізми мовленнєвого впливу. Комунікативна позиція і способи її посилення. Комунікативні табу. Неуспішна мовна комунікація. Комунікативний саботаж. Типологія комунікативних невдач. Невдачі у міжкультурній комунікації.

Тема 7. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації

Сутність комунікативної стратегії і комунікативної тактики. Типологія комунікативних стратегій. Комунікативні стратегії і тактики різних типів дискурсу. Специфіка реалізації стратегій і тактик міжособистісного спілкування. Лінгвопрагматичні аспекти інтернет-комунікації

Тема 8. Етноспецифіка мовної комунікації

Комунікативна особистість як продукт і носій лінгвокультури. Комунікативна поведінка та її види. Прояви етноспецифіки комунікативної поведінки. Моделі опису комунікативної поведінки.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 035ФІЛОЛ бд 2022				заочна форма 035ФІЛОЛ бз 2022			
	усього	серед них			усього	серед них		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Мовна комунікація: природа, структура і типологія	12	2	2	8	10	2	2	6
Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність	12	2	2	8	8	-	2	6
Тема 3. Організація мовного коду в комунікації. Культура мовної комунікації	14	2	4	8	10	-	2	8
Тема 4. Регулятиви мовної комунікації	12	2	2	8	10	-	2	8
Тема 5. Невербальні засоби комунікації	16	2	4	10	8	-	2	6
Тема 6. Ознаки і чинники ефективної і неуспішної мовної комунікації	26	2	4	20	12	2	2	8
Тема 7. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації	16	2	4	10	12	2	2	8
Тема 8. Етноспецифіка мовної комунікації	12	2	2	8	10	-	2	8
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	120	16	24	80	120	6	16	98

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (035ФІЛОЛ бд 2022)	заочна форма (035ФІЛОЛ бз 2022)
Тема 1. Мовна комунікація: природа, структура і типологія	2	2
Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність	2	2
Тема 3. Організація мовного коду в комунікації. Культура мовної комунікації	4	2
Тема 4. Регулятиви мовної комунікації	2	2
Тема 5. Невербальні засоби комунікації	4	2
Тема 6. Ознаки і чинники ефективної і неуспішної мовної комунікації	4	2
Тема 7. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації	4	2
Тема 8. Етноспецифіка мовної комунікації	2	2
Разом	24	16

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (035ФІЛОЛ бд 2022)	заочна форма (035ФІЛОЛ бд 2022)
Тема 1. Мовна комунікація: природа, структура і типологія	8	6
Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність	8	6
Тема 3. Організація мовного коду в комунікації. Культура мовної комунікації	8	8
Тема 4. Регулятиви мовної комунікації	8	8
Тема 5. Невербальні засоби комунікації	10	6
Тема 6. Ознаки і чинники ефективної і неуспішної мовної комунікації	20	8
Тема 7. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації	10	8
Тема 8. Етноспецифіка мовної комунікації	8	8
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	-	40
Разом	80	98

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти).

11. Оцінювання результатів навчання

Денна форма здобуття освіти

Програмні результати навчання/результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання/результатів навчання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами (перша – англійська, друга – німецька) усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	<i>Поточний контроль:</i> навчальні завдання, квіз, самостійна робота (навчальні завдання, проєкти). <i>Семестровий контроль:</i> залік.
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	

ПРН 14. Використовувати державну та іноземні мови (перша – англійська, друга – німецька) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв’язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	

Заочна форма здобуття освіти

Програмні результати навчання/результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання/результатів навчання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами (перша – англійська, друга – німецька) усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	<i>Поточний контроль:</i> навчальні завдання, квіз, самостійна робота (навчальні завдання, контрольна робота). <i>Семестровий контроль:</i> залік.
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, приборчниками різних політичних поглядів тощо.	
ПРН 14. Використовувати державну та іноземні мови (перша – англійська, друга – німецька) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв’язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов’язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни Денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	навчальні завдання	квіз	самостійна робота		
			навчальні завдання	проекти	
Тема 1. Мовна комунікація: природа, структура і типологія	4	12	4	-	8
Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність	4		4	-	8
Тема 3. Організація мовного коду в комунікації. Культура мовної комунікації	4+4		4	-	12
Тема 4. Регулятиви мовної комунікації	4		4	-	8
Тема 5. Невербальні засоби комунікації	4+4		4	-	12
Тема 6. Ознаки і чинники ефективної і неуспішної мовної комунікації	4+4		4	8	20
Тема 7. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації	4+4		-	8	16
Тема 8. Етноспецифіка мовної комунікації	4		-	-	16
Разом	48	12	24	16	100

Шкала та критерії оцінювання навчальні завдання (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Навчальне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Навчальне завдання виконано правильно, проте потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні. Навчальне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Шкала та критерії оцінювання Квіз (0-12 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-12 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні; демонструє набуті теоретичні знання; вправно володіє та застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; уміє працювати самостійно
6-9 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами

	навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні; частково демонструє набуті теоретичні знання; частково володіє та застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; уміє працювати самостійно
2-5 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні; демонструє фрагментарні теоретичні знання; фрагментарно володіє та застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації
0-1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні; здобувач вищої освіти не застосовує набуті теоретичні знання; не володіє та не застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації

Шкала та критерії оцінювання

Проект (0-8 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Проектне завдання виконано; шляхи реалізації проекту узгоджені з його метою, проект має практичну цінність; результати проектної роботи представлені у формі виступу/презентації/постера/інфографіки; здобувач виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
4-6 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Проектне завдання виконано частково; шляхи реалізації проекту частково узгоджені з його метою; результати проектної роботи представлені у формі виступу/презентації/постера/інфографіки; здобувач частково виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1-3 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Проектне завдання виконано фрагментарно; шляхи реалізації проекту не узгоджені з його метою, практична цінність проекту сумнівна; результати проектної роботи не представлені; здобувач фрагментарно виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Проектне завдання не виконано; здобувач не виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	навчальні завдання	квіз	самостійна робота		
			навчальні завдання	індивідуальне завдання (контрольна робота)	
Тема 1. Мовна комунікація: природа, структура і типологія	3		2		5
Тема 2. Комунікація як мовленнєва діяльність	3		2		5
Тема 3. Організація мовного коду в комунікації. Культура мовної комунікації	3		2		5
Тема 4. Регулятиви мовної комунікації	3		2		5
Тема 5. Невербальні засоби комунікації	3		2		5
Тема 6. Ознаки і чинники ефективної і неуспішної мовної комунікації	3		2		5
Тема 7. Тактико-стратегічний потенціал мовної комунікації	3		2		5
Тема 8. Етноспецифіка мовної комунікації	3	10	2	50	65
Разом	24	10	16	50	100

Шкала та критерії оцінювання навчальні завдання (0-3 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Навчальне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Навчальне завдання виконано правильно, проте потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями

	державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
--	---

Шкала та критерії оцінювання Квіз (0-10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні; демонструє набуті теоретичні знання; вправно володіє та застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; уміє працювати самостійно
5-7 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні; частково демонструє набуті теоретичні знання; частково володіє та застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; уміє працювати самостійно
2-4 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні; демонструє фрагментарні теоретичні знання; фрагментарно володіє та застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації
0-1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні; здобувач вищої освіти не застосовує набуті теоретичні знання; не володіє та не застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації

Шкала та критерії оцінювання навчальні завдання самостійної роботи (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Навчальне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах

	життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Шкала та критерії оцінювання

Індивідуальне завдання (контрольна робота) (0 – 50 балів)

Розподіл балів в межах варіанта КР		Критерії оцінювання
Завдання	Кількість балів	
1	0 – 10	40 – 50 балів Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Навчальне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2	0 – 20	
3	0 – 20	23 – 39 балів Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Навчальне завдання виконано правильно, проте потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1	0 – 8	
2	0 – 14	10 – 22 бали Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні. Навчальне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3	0 – 17	
1	0 – 6	0 – 9 балів Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок вільного спілкування із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою (усно й письмово), у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя, для організації ефективної міжкультурної комунікації; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
2	0 – 8	
3	0 – 8	
1	0 – 1	
2	0 – 4	
3	0 – 4	

Форма проведення семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: ноутбук, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор), проєкційний екран, презентації, дошка аудиторна, онлайн-платформи (MindMeister, Miro, StoryMap JS, Kahoot!, LanguageTool). Перелік інструментів, обладнання, устаткування та програмного забезпечення, потрібного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує навчальна аудиторія 451.

13. Політика навчальної дисципліни

щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал. Відповідно до п. 3.4.3 і 3.5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету . <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf> здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.

щодо академічної доброчесності: списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

щодо відвідування занять: відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.

щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>

щодо оскарження результатів оцінювання: оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 344 с.
2. Білик О. Основи комунікації: конспект лекцій для здобувачів фахової передвищої освіти. Луцьк, 2022. 50 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни «Вступ до мовознавства та теорії мовної комунікації» част.2 для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 «Філологія». Кам'янське : ДДТУ, 2019. 60 с.
4. Радченко І. Б. Вступ до теорії міжкультурної комунікації. Конспект лекцій. Харків, 2021. 80 с.

5. Саврасова-В'юн Т. Комунікативний практикум : навч.-метод. посібн. Київ: Київ. стол. ун-т ім. Б. Грінченка, 2024. 184 с

6. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.

Допоміжні

1. Дедухо А. В. Перформативи в мові й мовленні (на матеріалі української мови) : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 212 с.

2. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення : навч. посіб. 2-е вид., випр. і допов. Київ : Ліра, 2007. 240 с.

3. Косенко Ю.В. Основи мовної комунікації: навч. посіб. Суми : СДУ, 2011. 187 с.

4. Сизоненко Н. Застосування проєктних технологій навчання у практиці викладання дисципліни «Основи комунікативної лінгвістики». *Людина в мовному просторі: історична спадщина, проблеми, перспективи розвитку: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 24-25 квітня 2025 р.)* [Електронний ресурс] / упоряд.: Б. А. Салюк, І. В. Школа. Запоріжжя: БДПУ, 2025. С. 93–96.

5. Сизоненко Н. М., Дедухо А. В., Мокляк О. І. Стратегія самопрезентації і тактики її реалізації (на матеріалі інтерв'ю з уповноваженим із захисту державної мови). *Вісник науки та освіти*. 2025. № 6 (36). С. 594–609.

6. Сизоненко Н. М. Прагматичні особливості заголовків наукових статей (на матеріалі фахового видання «Ефективна економіка»). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки)*. 2022. № 2(350). С. 25–32.

7. Сизоненко Н. М. Сократівський діалог у повісті Василя Шевчука «Навчитель істини»: комунікативно-прагматична організація мовленнєвого жанру. *Філологічні студії : Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету : зб. наук. праць*. Вип. 16 / [редкол. : Ж. В. Колоїз (відп. ред.), П. І. Білоусенко, А. З. Брацкі та ін.]. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2017. С. 431–443.

8. Сизоненко Н., Шаравара Т. Мовні ресурси тактики покликання на авторитет у наукових статтях. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Полтава, 22 березня 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. С. 46–50.

9. Шаравара Т. Коцур А., Сизоненко Н., Тагільцева Я. Психолінгвістичний аналіз структури асоціативного поля стимулу компетентність. *Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць*. Серія: Філологія. ПереяславХмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 2018. Вип. 24 (2). С. 340-358.

10. Nataliia Syzonenko & Yanina Tahiltseva. Psycholinguistic Analysis of the Structure of the Stimulus 'Competitiveness'. *London journal of research in humanities and social sciences*. 2022. Volume 22. Issue 7. P. 13–28.

Інформаційні ресурси

1. Лінгвістичний портал MOVA.info <http://www.mova.info/>

2. Український лінгвістичний портал <https://www.ulif.org.ua/>